

KLASA:UP/I-344-01/10-01/4470

URBROJ: 376-12-10-08

Zagreb, 22. prosinca 2010.g.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 5. i čl. 20. stavka 1. u svezi s čl. 47. stavcima 8. i 9. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, dalje u tekstu: ZEK), u postupku Imenik d.o.o., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 3, protiv društava Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32, Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18 i VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, radi omogućavanja pristupa podacima o pretplatnicima i određivanja troškovno usmjerene cijene za pristup podacima o pretplatnicima operatora, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije na sjednici održanoj dana 22. prosinca 2010.g., je donijelo

ODLUKU

1. Nalaže se društvima Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32, Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18 i VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, kao operatorima javno dostupne telefonske usluge, da u roku od 30 dana od dana primitka ove odluke Imenik-u d.o.o., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 3, omoguće pristup podacima o svojim pretplatnicima u skladu s načelima nepristranosti, nediskriminacije i troškovne usmjerenosti.

2. Određuje se društvima iz točke 1. ove odluke da za pristup podacima o svojim pretplatnicima Imenik-u d.o.o. mogu naplatiti godišnju naknadu u iznosu od najviše 4.229,28 HRK koja predstavlja troškovno usmjerenu cijenu pristupa podacima o pretplatnicima operatora.

Obrazloženje

Imenik d.o.o, Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 3 (dalje u tekstu: Imenik), je sukladno odluci Vijeća Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: Vijeće HAKOM-a) od 01. listopada 2010.g. (klasa: 344-01/10-01/990, urbroj:376-12-10-1, dalje u tekstu: Odluka) određen operatorom za pružanje univerzalne usluge pristupa krajnjih korisnika najmanje jednom sveobuhvatnom imeniku svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga na teritoriju Republike Hrvatske za razdoblje u trajanju od pet (5) godina.

S obzirom na činjenicu da je Imenik sukladno toč. 3. Odluke u obvezi započeti s radom s danom 29. studenog 2010.g., isti je dana 19. studenog 2010. godine radi nemogućnosti postizanja dogovora s operatorima Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32 (HT), Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18 (Iskon) i VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1 (VIPnet) u skladu s čl. 20. ZEK-a pred Hrvatskom agencijom za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) pokrenuo postupak protiv istih, a radi omogućavanja pristupa podacima o pretplatnicima i određivanja troškovno usmjerene cijene za pristup podacima o pretplatnicima navedenih operatora.

HAKOM je 22. studenog 2010.g. od HT-a, Iskon-a i VIPnet-a zatražio očitovanja i detaljno obrazloženje troškovnih elemenata cijene za pristup i dostavu imenika svojih pretplatnika te po potrebi, dostavu dokaza.

HT, VIPnet i Iskon Internet d.d. su dopisima od 03. prosinca 2010.g. dostavili svoja očitovanja i prijedloge izračuna troškovno usmjerene cijene.

HT je dostavio tri prijedloga izračuna troškovno usmjerene cijene koja je različita ovisno o načinu na koji bi se omogućavao pristup:

1. pristup podacima putem linka uključivao bi jednokratnu naknadu (za troškove vanjskog izvođača za rad na uspostavi linka, angažman djelatnika HT-a za prilagodbu linka), godišnju naknadu (trošak rada djelatnika IT-a HT-a za obradu podataka radi ispostave mjesečnih računa) te naknadu po upitu za podatak,
2. prijenos podataka na HT-ov poslužitelj uključivao bi godišnju naknadu (trošak smještaja podataka na poseban poslužitelj u HT-u, trošak pripreme podataka za prijenos, trošak opreme i rada informatičara HT-a na pripremi za prijenos podataka) i naknada za bazu podataka (umnožak naknade po podatku (0,29 kn) i ukupnog broja podataka iz baze podijeljen s 12 kako bi se dobila cijena na mjesečnoj razini),
3. prijenos podataka na poslužitelj operatora imeničkog sadržaja uključivao bi godišnju naknadu te naknadu za bazu podataka.

VIPnet je dostavio pregled troškova i izračuna naknada koje VIPnet namjerava naplaćivati operatoru Imenik d.o.o., a koji uključuje jednokratni trošak uspostave automatizirane pripreme podataka za dnevnu isporuku, jednokratni trošak za nabavu Windows servera s licencama te licencu za operativni sustav/backup, licence za nadzor i dodatni memorijski prostor od 1 TB, trošak osoblja vanjskog partnera kao i troškove osoblja VIPnet-a.

Iskon Internet d.d. je u svoj prijedlog uključio troškove vezano za pripremu projekta (troškovi prikupljanja podataka pretplatnika, te ishođenje i obrada privola pretplatnika za objavu u javnom imeniku), prilagodbu tehničkog sustava (troškovi prilagodbe različitih IT sustava za administriranje imeničkih zapisa - CRM sustava, sustava za obračun i naplatu usluga, te sustava za prijavu novih korisnika), izdvajanje podataka na lokaciju korisnika (troškovi hardvera za prijenos podataka na Iskon-ovoj strani, razvoja aplikacija za dohvat podataka, razvoja aplikacije za prijenos podataka, te usklađivanje formata između Iskon-a i operatora imeničkih sadržaja) te održavanje (administriranje baze pretplatnika na dnevnoj osnovi, odgovaranje na upite pretplatnika vezano za objavu/tajnost podataka, rješavanje prigovora pretplatnika vezano uz objavu/tajnost podataka).

Nastavno na zaprimljena očitovanja navedenih operatora, a s obzirom na hitnost rješavanja ovog predmeta HAKOM je 09. prosinca 2010.g. operatorima HT, VIPnet i Iskon dostavio svoje mišljenje vezano za sporno pitanje omogućavanja Imenik-u pristupa podacima o pretplatnicima i određivanja troškovno usmjerene cijene za pristup podacima o pretplatnicima operatora. HAKOM je od navedenih operatora zatražio očitovanja na dostavljeno mišljenje te da iznesu sve činjenice i dokaze koje smatraju bitnima za rješavanje ovog predmeta.

HAKOM je 17. prosinca 2010.g. zaprimio navedena očitovanja operatora. U svom očitovanju VIPnet u bitnome navodi da ostaje pri svom troškovnom modelu dostavljenom u dopisu od 03. prosinca 2010.g. smatrajući da je isti u skladu s iznesenim mišljenjem HAKOM-a u tome koji troškovi mogu se uzeti u obzir prilikom određivanja troškovno usmjerene cijene za pristup podacima o pretplatnicima.

Iz očitovanja HT-a proizlazi dodatno obrazloženje cijene od 0,29 kuna po podatku i objašnjenje da su u tu cijenu uključeni sljedeći troškovi: trošak djelatnika HT-a koji rade pripremu i obradu podataka, trošak utvrđivanja podataka pretplatnika, trošak informacijskog sustava baze pretplatnika.

Navodi HT-a i VIPnet-a kako će Imenik d.o.o. biti u mogućnosti naplaćivati iznos od 0,15 kuna po upitu su paušalni, nisu relevantni za ovaj postupak i HAKOM ih nije uzeo u obzir.

Iskon u svom očitovanju od 16. prosinca 2010.g., između ostalog, navodi kako ne smije biti prisiljen da besplatno ustupa trećima neki proizvod ili uslugu, a koju uslugu bi treći mogao komercijalno iskoristiti i na njoj ostvarivati dobit. HAKOM u svojoj odluci nije odredio da Iskon ustupa uslugu ili proizvod trećima bez naknade, već je sukladno članku 47. stavku 9. ZEK-a, u ovom postupku utvrđivao koji su to troškovi koji čine troškovno orijentiranu cijenu pristupa podacima o pretplatnicima.

Nakon ovako provedenog postupka HAKOM utvrđuje slijedeće.

Sukladno stavku 1. članka 20. ZEK-a u slučaju spora između dvaju ili više operatora HAKOM mora na zahtjev stranke donijeti konačnu odluku o rješenju spora. U konkretnom slučaju spor je nastao radi HT-ova, Iskon-ova i VIPnet-ova onemogućavanja Imenik-u pristupa podacima o svojim pretplatnicima i radi nemogućnosti dogovora istih oko određivanja troškovno usmjerene cijene za pristup navedenim podacima o pretplatnicima, a sve u svezi s člankom 47. stavcima 8. i 9. ZEK-a.

Ocjenjujući navedenu problematiku određivanja troškovno usmjerene cijene za pristup podacima pretplatnika operatora skladu s odredbama ZEK-a i podzakonskih propisa temeljenim na istom i uzimajući u obzir sve činjenice koje su iznesene u postupku Vijeće HAKOM-a smatra da operatori javno dostupne govorne usluge u cijenu za pristup podacima o svojim pretplatnicima mogu uključiti samo trošak stvarnog rada prijenosa podataka prema drugom operatoru, dok se troškovi proizašli od prikupljanja podataka od korisnika ne mogu uzeti u razmatranje. Stoga HAKOM ne prihvaća obrazloženje cijena VIPnet-a iz razloga što su isti neopravdani u predloženim iznosima. Troškovi koje je VIPnet naveo u svom dopisu, prema mišljenju HAKOM-a su troškovi koje VIPnet ima u odnosu na svoje pretplatnike te ih nije opravdano prenijeti na operatora univerzalnih usluga.

Također, nastavno na navode HT vezano za troškove, odnosno cijenu od 0,29 kuna po podatku, prema mišljenju HAKOM-a navedeni troškovi koje HT ima u odnosu na svoje pretplatnike te ih nije opravdano prenijeti na operatora univerzalnih usluga. Stoga ni cijena pristupa bazi podataka o pretplatnicima ne smije biti takva da se trošak izrade i ažuriranja baze podataka prebaci na operatora univerzalnih usluga, već se ovaj trošak mora odrediti na način da se u navedenu naknadu uključe samo dodatni troškovi koje operator ima iz razloga omogućavanja drugom operatoru pristupa toj bazi.

Nastavno na to, analizom dostavljenih prijedloga troškovno usmjerene cijene za pristup podacima pretplatnika operatora HAKOM je mišljenja da bi bilo optimalno i svrsishodno da tehnička

realizacija predmetnog pristupa podacima o pretplatnicima operatora obuhvaća pristup podacima putem poslužitelja operatora.

Troškovi za navedeni pristup, sukladno članku 47. stavku 9. ZEK-a mogu uključivati samo trošak smještaja podataka na poslužitelj kod operatora, trošak eksportiranja ažurirane baze pretplatnika (sukladno dinamici definiranim odredbama Pravilnika o imeniku i službi davanja obavijesti o pretplatnicima), trošak pripreme podataka za prijenos u koji je uključen trošak opreme i trošak rada informatičara na pripremi za prijenos podataka (filtriranje podataka, testiranje istih i sl.). Dakle, HAKOM smatra opravdanim naplaćivanje samo stvarnog troška omogućavanja pristupa podataka operatoru univerzalne usluge (*trošak prijena podataka*) dok se troškovi po podatku, a koji se odnose na troškove prikupljanja i ažuriranja vlastite baze podataka pretplatnika, ishođenje i obrada privole pretplatnika za objavu te odgovaranje na upite pretplatnika i rješavanje prigovora pretplatnika vezano uz objavu/tajnost podataka, smatraju isključivo troškom operatora u vezi s njegovim pretplatnicima te ih nije osnovano prenijeti na operatora univerzalnih usluga.

U konkretnom slučaju, prijedlog HT-a iz dopisa od 03. prosinca 2010.g. u dijelu koji se odnosi na prijenos podataka na HT-ov poslužitelj, a uključuje godišnju naknadu (trošak smještaja podataka na poslužitelj u HT-u, trošak pripreme podataka za prijenos, trošak opreme i rada informatičara HT-a na pripremi za prijenos podataka) HAKOM-a smatra opravdanim s obzirom da jedino naknada u iznosu od 4.229,28 kn sadrži opravdane troškove koji se mogu uzeti u obzir pri određivanju predmetne cijene. Naime, iznos od 4.229,28 kn uključuje dio troška koji se odnosi na smještaj podataka na serveru u HT-u (trošak servera i održavanje), trošak filtriranja podataka i priprema za slanje na server HT-a te prosječni ponderirani trošak kapitala (WACC).

Nadalje, s obzirom na činjenicu da je HT operator javno dostupnih telefonskih usluga s najvećim brojem korisnika u Republici Hrvatskoj, HAKOM smatra kako iznos od maksimalno 4.229,28 kn obuhvaća opravdane i realne troškove koje operator javno dostupnih telefonskih usluga može imati za implementaciju tehničkog rješenja za pristup podacima pretplatnika. Dakle, ostali operatori koji imaju značajno manji broj korisnika ne bi smjeli imati veće troškove od navedenih, uzevši u obzir da je implementacija definiranog tehničkog rješenja za pristup podacima pretplatnika jednaka za sve operatore javno dostupnih telefonskih usluga.

Naknada po upitu za podatak nije opravdana iz razloga što je ista obuhvaćena zakonskom obvezom iz čl. 47. st.1. ZEK-a sukladno kojoj operatori javno dostupnih telefonskih usluga moraju prikupljati podatke o svojim pretplatnicima i redovito obnavljati javni imenik svojih pretplatnika, a koji mora biti javno dostupan svim korisnicima usluga u prikladnom elektroničkom obliku. Dakle, neovisno o postojanju operatora univerzalnih usluga, operatori moraju prikupljati i obrađivati podatke o svojim pretplatnicima, a na opravdan zahtjev osoba koje obavljaju djelatnost izdavanja javnih imenika pretplatnika, istima omogućiti pristup postojećim podacima. Ujedno, navedeni trošak za prikupljanje podataka o svojim pretplatnicima, uračunat je cijenu za javno dostupnu telefonsku uslugu.

Također, Vijeće HAKOM-a je pri odlučivanju uzelo u obzir i analiziralo europsku praksu te je utvrdilo da veliki broj europskih zemalja kao npr. Irska, Nizozemska, Luksemburg, Danska, Portugal, Švicarska i Rumunjska smatraju opravdanim naplaćivanje samo stvarnog troška omogućavanja pristupa podataka operatoru univerzalne usluge (*trošak prijena podataka*) dok se troškovi po podatku, a koji se odnose na troškove prikupljanja podataka pretplatnika, ishođenje i obrada privola pretplatnika za objavu te odgovaranje na upite pretplatnika i rješavanje prigovora pretplatnika vezano uz objavu/tajnost podataka smatraju neopravdanim i isti se ne naplaćuju.

Vezano za troškove oko privole korisnika za prikupljanje i obradu osobnih podataka HAKOM ističe da sukladno članku 47. ZEK-a, operatori javno dostupnih telefonskih usluga moraju redovito obnavljati javni imenik svojih pretplatnika, osim pretplatnika koji su u pisanom obliku izričito zabranili unošenje svojih podataka u imenik. Slijedom toga, operatori su pitanje privole pretplatnika riješili kroz svoje opće uvjete poslovanja gdje je propisano da pretplatnik svoju privolu za obradu osobnih podataka daje podnošenjem zahtjeva, te je upoznat sa činjenicom da se navedeni podaci mogu obrađivati i u druge zakonom dopuštene svrhe. Dakle, time isti mogu biti dostupni i odabranom davatelju sveobuhvatnog imenika svih pretplatnika, u ovom slučaju Imeniku d.o.o.

Slijedom navedenog, Vijeće HAKOM-a odlučilo je temeljem članka 20. stavka 1. i članka 47. stavaka 7. i 9. ZEK-a, kao u izreci.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Miljenko Krvišek, dipl. ing. el

Dostaviti:

1. Imenik d.o.o., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 3, osobnom dostavom,
2. Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32, osobnom dostavom,
3. VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1, osobnom dostavom,
4. Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18, osobnom dostavom,
5. Spis